ಅಧ್ಯಾಯ–I

ಪರಿಚಯ

1.1 ಯೋಜನೆಯ ಕುರಿತು

ನಗರಗಳ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಹಾಗೂ ನಗರಗಳ ಭೌತಿಕ, ಸಾಂಸ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು 25 ಜೂನ್ 2015 ರಂದು ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಸಿಟಿ ಮಿಷನ್ (ಎಸ್‌ಸಿಎಂ) ಅನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. 2011ರ ಜನಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ, ನಗರಗಳು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಶೇಕಡಾ 63ರಷ್ಟು ಜನರನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಈ ಮಿಷನ್ 100 ನಗರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳಬೇಕಿತ್ತು ಮತ್ತು ಅದರ ಅವಧಿ ಐದು ವರ್ಷಗಳು ಆಗಿದ್ದು (2015–16 ರಿಂದ 2019–20) ಇದನ್ನು ಮಾರ್ಚ್ 2025 ರವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗಿದೆ.

1.1.1 ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಸಿಟಿ ಮಿಷನ್ ಉದ್ದೇಶಗಳು

'ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಪರಿಹಾರಗಳ' ಅನ್ವಯದ ಮೂಲಕ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ, ಸ್ವಚ್ಛ ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರ ಪರಿಸರವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಜೀವನವನ್ನು ನೀಡುವ ನಗರಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು ಮಿಷನ್‌ನ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿನ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ನೀರು ಸರಬರಾಜು, ಖಚಿತವಾದ ವಿದ್ಯುತ್ ಸರಬರಾಜು, ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸೇರಿದಂತೆ ನೈರ್ಮಲ್ಯ, ದಕ್ಷ ನಗರ ಚಲನಶೀಲತೆ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಾರಿಗೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬಡವರಿಗೆ ಕೈಗೆಟುಕುವ ವಸತಿ, ದೃಢವಾದ ಐಟಿ ಸಂಪರ್ಕ ಮತ್ತು ಡಿಜಿಟಲೀಕರಣ, ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಇ–ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ, ಸುಸ್ಥಿರ ಪರಿಸರ, ಆರೋಗ್ಯ, ಶಿಕ್ಷಣ, ನಾಗರಿಕರ ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಭದ್ರತೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರು, ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ವೃದ್ಧರು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದವು.

ಈ ಮಿಷನ್ ತನ್ನ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಸಾಂದ್ರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಇತರ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ನಗರಗಳಿಗೆ ದೀಪಸ್ತಂಭದಂತೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ಪ್ರತಿಕೃತಿ ಮಾದರಿಯನ್ನು ರಚಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸಾಧಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಮಿಷನ್‌ನ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಘಟಕಗಳು ಪ್ರದೇಶಾಧಾರಿತ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ (ಎಬಿಡಿ) ಮತ್ತು ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಪರಿಹಾರಗಳ ಅನ್ವಯ ನಗರದ ದೊಡ್ಡ ಭಾಗಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸುವಂತೆ ಪ್ಯಾನ್–ಸಿಟಿ ಉಪಕ್ರಮದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ. ಎಬಿಡಿ ಮತ್ತು ಪ್ಯಾನ್–ಸಿಟಿಯ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

(i) **ರೆಟ್ರೋಫಿಟಿಂಗ್**: ಇದು, ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಸಿಟಿ ಉದ್ದೇಶಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಇತರ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು 500 ಎಕರೆಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ನಿರ್ಮಿತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಮತ್ತು ವಾಸಯೋಗ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತು. ಮರುಜೋಡಣೆಗಾಗಿ, ನಗರವು ನಾಗರಿಕರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ.

(ii) **ಪುನರಾಭಿವೃದ್ಧಿ**: ಇದರಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ನಿರ್ಮಿತ ಪರ್ಯಾವರಣವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಮಿಶ್ರ ಭೂ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿದ ಸಾಂದ್ರತೆಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ವರ್ಧಿತ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಹೊಸ ವಿನ್ಯಾಸದ ಸಹ–ಸೃಷ್ಟಿ ಸೇರಿದೆ. ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು

ನಾಗರಿಕರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ ಗುರುತಿಸಿದ 50 ಎಕರೆಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಪುನರಾಭಿವೃದ್ಧಿಯು ಅವಲೋಕಿಸಿತು.

(iii) **ಗ್ರೀನ್‌ಫೀಲ್ಡ್:** ಇದರಲ್ಲಿ, ಬಡವರಿಗೆ ಕೈಗೆಟುಕುವ ವಸತಿಯನ್ನು ಸೇರಿದಂತೆ ಈ ಹಿಂದೆ ಖಾಲಿ ಇದ್ದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ (250 ಎಕರೆಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು) ವಿನೂತನ ಯೋಜನೆ, ಯೋಜನಾ ಹಣಕಾಸು ಮತ್ತು ಯೋಜನಾ ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಾಧನಗಳನ್ನು (ಉದಾ: ಭೂ ಸಂಗ್ರಹಣೆ/ಭೂಮಿ ಪುನರ್ ರಚನೆ) ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವುದು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಈ ಮೂಲಕ, ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಿರುವ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಈ ಮಿಷನ್ ಹೊಂದಿದೆ.

(iv) **ಪ್ಯಾನ್–ಸಿಟಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ:** ಇದರಲ್ಲಿ ನಗರಾದ್ಯಂತ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳಿಗೆ ಆಯ್ದ ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಪರಿಹಾರಗಳ ಅನ್ವಯವೂ ಸೇರಿದೆ, ಇದು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸಲು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ದತ್ತಾಂಶದ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾದ ಪ್ರತಿ ನಗರದ ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಸಿಟಿ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯು ಮರುಜೋಡಣೆ ಅಥವಾ ಪುನರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಥವಾ ಹಸಿರು ಕ್ಷೇತ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾದರಿ ಅಥವಾ ಅದರ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಮತ್ತು ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಪರಿಹಾರಗಳು ಹೊಂದಿರುವ ಪ್ಯಾನ್–ಸಿಟಿ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

1.1.2 ಆಯ್ಕೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ

ಈ ಮಿಷನ್ ಸಮಾನ ಮಾನದಂಡಗಳ[1] ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ 100 ನಗರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು, ಪ್ರತಿ ರಾಜ್ಯವು ಕನಿಷ್ಠ ಒಂದು ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಸಿಟಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ರಾಜ್ಯಗಳು/ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಮೇಲ್ದರ್ಜೇಕರಣ ಮತ್ತು ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್‌ಗಳು ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ, ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಕ್ರೋಢೀಕರಣ ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶಿತ ಫಲಿತಾಂಶಗಳಿಗೆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಸಿಟಿ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯನ್ನು ತಾಂತ್ರಿಕ ನೆರವು ಬೆಂಬಲದೊಂದಿಗೆ ಸಲಹಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು[2] ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಅಥವಾ ಹ್ಯಾಂಡ್ ಹೋಲ್ಡಿಂಗ್ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳನ್ನು[3] ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕು. ಇದಲ್ಲದೆ, ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಸಿಟಿ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವಾಗ, ರಾಜ್ಯಗಳು/ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ

1 ರಾಜ್ಯ/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶದ ನಗರ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶದ ಶಾಸನಬದ್ಧ ಪಟ್ಟಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಸಮಾನವಾದ ತೂಕವನ್ನು (50:50) ನೀಡುವ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಬಳಸಲಾಯಿತು.

2 ವಸತಿ ಮತ್ತು ನಗರ ಕಾರ್ಯಗಳ ಮಂತ್ರಾಲಯ (ಹಿಂದಿನ ನಗರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯ) ಸಲಹಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಮಿತಿಗೆ ತಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ಅರ್ಹತೆ ನೀಡಿತು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳು/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಈ ಸಮಿತಿಯ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು. ರಾಜ್ಯ ಹಣಕಾಸು ನಿಯಮಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಪಾರದರ್ಶಕ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಯುತ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸಮಿತಿಯ ಹೊರಗೆ ಸಲಹಾ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ನೇಮಿಸುವ ಆಯ್ಕೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯಗಳು ಹೊಂದಿದ್ದವು.

3 ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕ್, ಏಷ್ಯನ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕ್, ಜಪಾನ್ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆ, ಯುನೈಟೆಡ್ ಸ್ಟೇಟ್ಸ್ ವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆ, ಫ್ರೆಂಚ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆ ಇತ್ಯಾದಿ ದ್ವಿಪಕ್ಷೀಯ ಮತ್ತು ಬಹುಪಕ್ಷೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವಾರು ವಿದೇಶಿ ಸರ್ಕಾರಗಳು ತಾಂತ್ರಿಕ ನೆರವು ನೀಡಲು ಮುಂದೆ ಬಂದಿವೆ.

ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಕೇಂದ್ರ/ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಅನೇಕ ವಲಯ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು[4] ಎಸ್‌ಸಿಎಂ ನೊಂದಿಗೆ ಸಂಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ಈ ಮಿಷನ್ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರಿ ಸಂಯುಕ್ತತತ್ವವನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಎರಡು ಹಂತದ ಆಯ್ಕೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು, ಹಂತ–1: ಅಂತರರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಹಂತ–2: ನಗರ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಎಸ್‌ಸಿಎಂ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳ ಷರತ್ತು 9 ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಸಿಟಿಗಳ ಆಯ್ಕೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇದನ್ನು **ಪ್ರದರ್ಶನ–1.1**ರಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರದರ್ಶನ–1.1: ಆಯ್ಕೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ

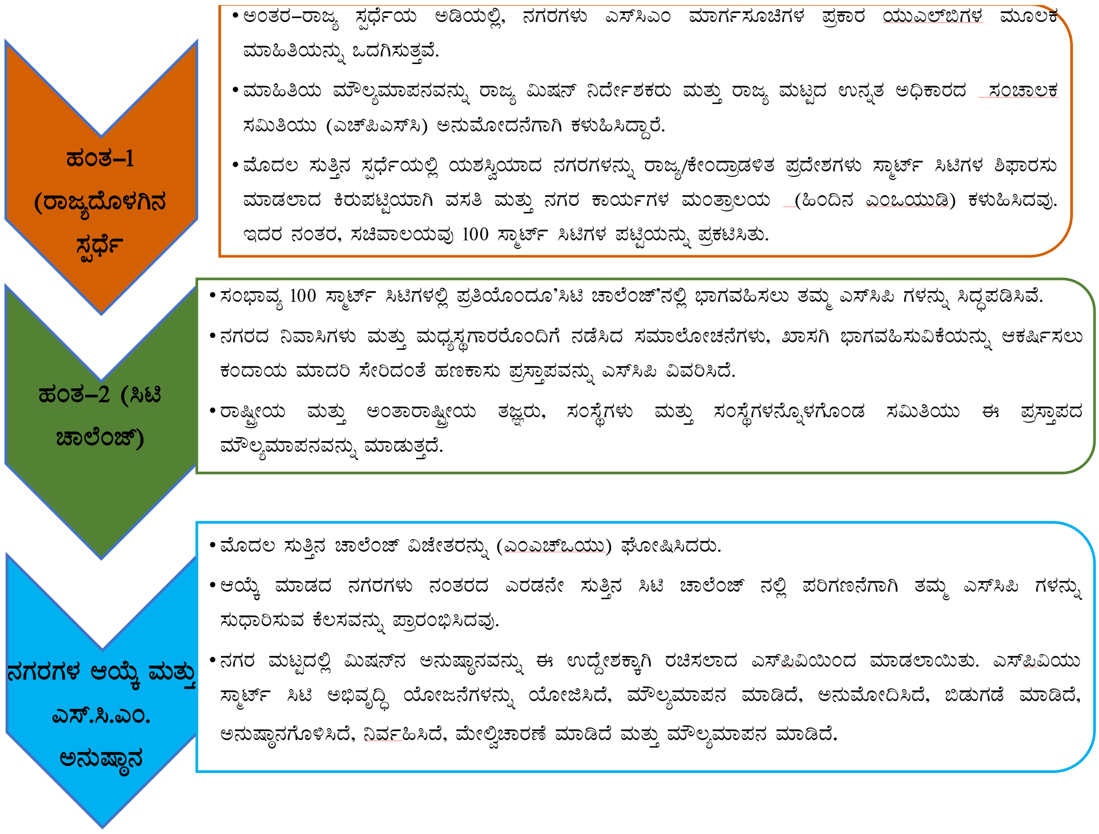

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಎಬಿಡಿ ಮತ್ತು ಪ್ಯಾನ್ ಸಿಟಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ ಏಳು[5] ನಗರಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಜೂನ್ 2024ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾದ ಯೋಜನೆಗಳ ವಿವರಗಳು **ಕೋಷ್ಟಕ–1.1** ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

---

4 ಅಟಲ್ ನಗರ ಪುನರ್ಯೌವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಿಷನ್ (ಅಮೃತ್), ಸ್ವಚ್ಛ ಭಾರತ ಮಿಷನ್ (ಎಸ್‌ಬಿಎಂ), ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರಂಪರೆ ನಗರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ (ಎಚ್‌ಆರ್‌ಐಡಿಎವೈ), ಡಿಜಿಟಲ್ ಇಂಡಿಯಾ, ಕೌಶಲ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವಸತಿ, ಇತ್ಯಾದಿ.

5 ಬೆಳಗಾವಿ, ಬೆಂಗಳೂರು, ದಾವಣಗೆರೆ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ–ಧಾರವಾಡ, ಮಂಗಳೂರು, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು.

ಕೋಷ್ಟಕ–1.1: ಮಿಷನ್ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ಯೋಜನೆಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವ ತಃಖ್ತೆ.

ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಸಿಟಿ	ಎಬಿಡಿ ಯೋಜನೆಗಳು		ಪ್ಯಾನ್ ಸಿಟಿ ಯೋಜನೆಗಳು	
	ಸಂಖ್ಯೆ	**ಅನುಷ್ಠಾನ ವೆಚ್ಚ** (₹ ಕೋಟಿಗಳಲ್ಲಿ)	**ಸಂಖ್ಯೆ**	**ಅನುಷ್ಠಾನ ವೆಚ್ಚ** (₹ ಕೋಟಿಗಳಲ್ಲಿ)
ಬೆಳಗಾವಿ (ಬಿಎಸ್‌ಸಿಎಲ್)	48	490.81	59	367.30
ಬೆಂಗಳೂರು (ಬೆನ್‌ಎಸ್‌ಸಿಎಲ್)	29	662.30	17	262.02
ದಾವಣಗೆರೆ (ಡಿಎಸ್‌ಸಿಎಲ್)	65	362.86	43	425.28
ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ–ಧಾರವಾಡ (ಎಚ್‌ಡಿಎಸ್‌ಸಿಎಲ್)	49	698.12	13	390.16
ಮಂಗಳೂರು (ಎಂಎಸ್‌ಸಿಎಲ್)	40	573.49	19	348.47
ಶಿವಮೊಗ್ಗ (ಎಸ್‌ಎಸ್‌ಸಿಎಲ್)	61	841.29	14	89.06
ತುಮಕೂರು (ಟಿಎಸ್‌ಸಿಎಲ್)	115	787.00	73	210.00
ಒಟ್ಟು	**407**	**4,415.87**	**238**	**2,092.29**

ಆಧಾರ: ಕರ್ನಾಟಕ ನಗರ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸು ನಿಗಮ (ಕೆಯುಐಡಿಎಫ್‌ಸಿ)/ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಸಿಟಿಗಳು ಒದಗಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ

1.2 ಸಂಸ್ಥೆ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಪಾತ್ರಗಳು

ಮಿಷನ್ ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಆಯಾ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು **ಚಿತ್ರ–1.1**ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಚಿತ್ರ–1.1: ಅನುಷ್ಠಾನದ ಚೌಕಟ್ಟು

ಅತ್ಯುನ್ನತ ಸಮಿತಿ
ಇದರ ನೇತೃತ್ವವನ್ನು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ವಸತಿ ಮತ್ತು ನಗರ ಕಾರ್ಯಗಳ ಮಂತ್ರಾಲಯ ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ

- ಎಸ್‌ಸಿಪಿಗಳ ಅನುಮೋದನೆ
- ಅನುದಾನ ಬಿಡುಗಡೆಗೆ ಅನುಮೋದನೆ

ಉನ್ನತಾಧಿಕಾರಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ ಸಮಿತಿ (ಎಚ್‌ಪಿಎಸ್‌ಸಿ)
ಇದರ ನೇತೃತ್ವವನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.

- ಮಿಷನ್ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನಗರಗಳ ಆಯ್ಕೆಯ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ
- ಎಸ್‌ಸಿಪಿಯ ಪರೀಕ್ಷೆ

ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ನೋಡಲ್ ಏಜೆನ್ಸಿ (ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಎನ್‌ಎ)
ಕರ್ನಾಟಕ ನಗರ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ (ಕೆಯುಐಡಿಎಫ್‌ಸಿ)
ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಮಿತಿ
ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಸಿಟಿ ಸೆಲ್

- ರಾಜ್ಯ ಮಿಷನ್ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿ ಕೆಯುಐಡಿಎಫ್‌ಸಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು
- ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಸಮನ್ವಯ
- ಮಿಷನ್ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ
- ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಕೆಯುಐಡಿಎಫ್‌ಸಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ
- ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಎನ್‌ಎ ಮತ್ತು ಏಳು ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಸಿಟಿಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸಲು ಕೆಯುಐಡಿಎಫ್‌ಸಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ವಿಶೇಷ ಉದ್ದೇಶದ ಘಟಕ

- ಯೋಜನೆಗಳ ಅನುಮೋದನೆ ಮತ್ತು ಮಂಜೂರಾತಿ
- ಎಸ್‌ಸಿಪಿಯ ಅನುಷ್ಠಾನ

ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಸಿಟಿ ಮಿಷನ್ ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿನ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳನ್ನು **ಚಿತ್ರ–1.2**ರಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಚಿತ್ರ–1.2: ಮಿಷನ್ ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿನ ಹಂತಗಳು

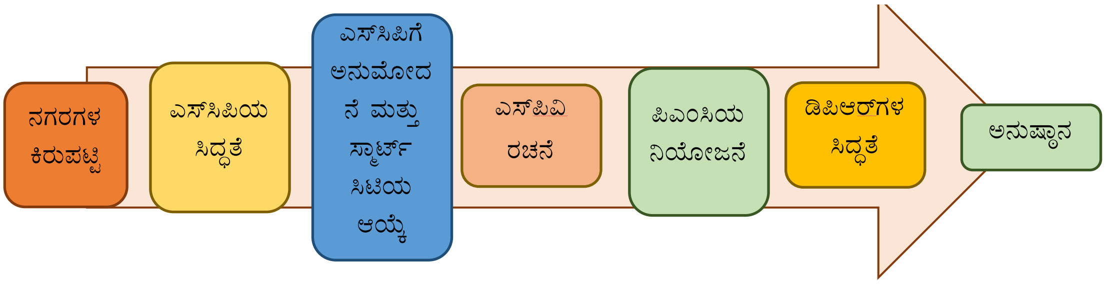

1.3 ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು

ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಹೀಗಿವೆ:

- ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾದ ಯೋಜನೆಗಳು ಇತರೆ ಸಂಬಂಧಿತ ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು,
- ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ನಗರಗಳು/ವಿಶೇಷ ಉದ್ದೇಶ ಘಟಕಗಳಿಗೆ (ಎಸ್‌ಪಿವಿ) ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ ನಿಧಿಗಳು ಮತ್ತು ನಗರಗಳು/ಎಸ್‌ಪಿವಿಗಳ ನಿಧಿಗಳ ಕ್ರೋಢೀಕರಣ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದಿತೆ ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿತೆ,
- ಯೋಜನೆಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನವು ಎಸ್‌ಸಿಪಿ ಮತ್ತು ಎಸ್‌ಸಿಎಂ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆಯೇ?
- ಎಸ್‌ಸಿಎಂ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆಯೇ ಮತ್ತು ಎಸ್‌ಪಿವಿ ಗಳಲ್ಲಿ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವಿದೆಯೇ ಎಂದು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು.

1.4 ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ ಮಾನದಂಡಗಳು

ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಲು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಯಿತು.

- ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಸಿಟಿ ಮಿಷನ್ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು
- ವಸತಿ ಮತ್ತು ನಗರ ಕಾರ್ಯಗಳ ಮಂತ್ರಾಲಯ ಹೊರಡಿಸಿದ ಸಲಹೆಗಳು
- ನಗರಗಳ ಅನುಮೋದಿತ ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಸಿಟಿ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗಳು
- ಸಾಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸು ನಿಯಮಗಳು (ಜಿಎಫ್‌ಆರ್) 2005 ಮತ್ತು 2017
- ನಿಧಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮತ್ತು ನಿಧಿಯ ಬಳಕೆಯ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಕುರಿತು ಸರ್ಕಾರಿ ಆದೇಶ/ ಕಚೇರಿ ಜ್ಞಾಪಕ ಪತ್ರ
- ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಖರೀದಿ ಪಾರದರ್ಶಕತೆ (ಕೆಟಿಪಿಪಿ) ಕಾಯ್ದೆ
- ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಅದರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಹೊರಡಿಸಿದ ಆದೇಶಗಳು/ಸುತ್ತೋಲೆಗಳು
- ಕರ್ನಾಟಕ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯ ಸಂಹಿತೆ
- ಭಾರತೀಯ ರಸ್ತೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಐಆರ್‌ಸಿ) ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು

- ಕೇಂದ್ರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಸಂಸ್ಥೆ (ಸಿಪಿಎಚ್ಇಇಒ) ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು
- ಮಾದರಿ ರಿಯಾಯಿತಿ ಒಪ್ಪಂದ ಮತ್ತು ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗಾಗಿ ವಿನಂತಿ (ಆರ್‌ಎಫ್‌ಪಿ)

1.5 ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ವಿಧಾನ

ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದಾಗಿನಿಂದಲೂ ಮಿಷನ್ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯನ್ನು (ಮೇ 2022 ರಿಂದ ಡಿಸೆಂಬರ್ 2022, ಜುಲೈ 2023 ರಿಂದ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2023 ಮತ್ತು ಮೇ 2024 ರಿಂದ ಜುಲೈ 2024) ನಡೆಸಲಾಯಿತು. ಇದು ಸಚಿವಾಲಯ, ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ (ಯುಡಿಡಿ), ಕೆಯುಐಡಿಎಫ್‌ಸಿ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಏಳು ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಸಿಟಿಗಳಲ್ಲಿನ ದಾಖಲೆಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು. ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ಯಾದೃಚ್ಛಿಕ ಮಾದರಿಯ ಮೂಲಕ ಏಳು ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಸಿಟಿಗಳಲ್ಲಿನ 645 ಯೋಜನೆಗಳ ಪೈಕಿ 187ರ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದೆ[6] **(ಅನುಬಂಧ–1.1(ಎ) ಮತ್ತು (ಬಿ))** ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯು ಸಂಯೋಜಿತ ನಿಧಿಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ.

ಪ್ರವೇಶ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ಮೇ 13, 2022 ರಂದು ಅಪರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಯುಡಿಡಿ ಅವರೊಂದಿಗೆ ನಡೆಸಲಾಯಿತು, ಇದರಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ ವಿಧಾನ, ವ್ಯಾಪ್ತಿ, ಉದ್ದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಲಾಯಿತು. ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ದಾಖಲೆಗಳ ಪರೀಕ್ಷೆ, ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ರಚಿಸಲಾದ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯದ ಜಂಟಿ ಭೌತಿಕ ಪರಿಶೀಲನೆ (ಜೆಪಿವಿ) ಸೇರಿವೆ. ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು 21 ಏಪ್ರೀಲ್ 2025 ರಂದು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಅಪರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಯುಡಿಡಿ ಅವರೊಂದಿಗೆ ನಡೆದ ನಿರ್ಗಮನ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಯಿತು. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬಂದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ.

1.6 ಕೃತಜ್ಞತೆ

ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ ನಡೆಸಲು ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ, ಕೆಯುಐಡಿಎಫ್‌ಸಿ ಮತ್ತು ಏಳು ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಸಿಟಿಗಳು ನೀಡಿದ ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ನಾವು ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇವೆ.

1.7 ವರದಿಯ ರಚನೆ

ಕೋಷ್ಟಕ–1.2ರಲ್ಲಿ ನೀಡಿರುವಂತೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಅಧ್ಯಾಯಗಳಾಗಿ ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ–1.2: ವರದಿಯ ರಚನೆ

ಅಧ್ಯಾಯ ಸಂಖ್ಯೆ	ಅಧ್ಯಾಯದ ಹೆಸರು
I	ಪರಿಚಯ
II	ಯೋಜನೆ
III	ಹಣಕಾಸು ನಿರ್ವಹಣೆ
IV	ಯೋಜನೆಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ

6 ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ, ಪ್ರತಿ ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯದಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯು ಲಭ್ಯವಿರುವಂತೆ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 25ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 10ರಷ್ಟನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು.